týž nález). Pokud jde o tvrzenou samostatnost, nemůže ani ta býti důvodem, aby činnost G. za činnost převážně duševní byla považována. Každý dělník vykonává jemu svěřenou práci více nebo méně samostatně, plně při tom rozkazy dané mu zaměstnavatelem. Záleží na povaze jeho práce, je-li potřebí vůbec a do jaké míry, aby bylo zkoumáno, koná-li ji řádně. Z povahy práce strojvůdce plyne, že musí býti samostatnou, ježto je pojmově nemožno, aby při stále se opakujících výkonech (jízdě vlakem) byl podroben ještě zvláštnímu dozoru. Je povinen plniti rozkazy své zaměstnavatelky, plně je, musí sám, tedy samostatně, hleděti k tomu, aby plnil je účelně a tak jak toho práce jeho vyžaduje. Tak je při každé práci dělníka, a nezakládá proto ještě tato samostatnost charakter práce převážně duševní.

Shledal proto nejvyšší správní soud i námitky, jež byly proti hodnocení činnosti G. jako činnosti převážně manuelní, dělnické a nikoli převážně duševní, vzneseny, bezdůvodnými. Není-li však činnost jeho ani převážně duševní, ani činností dozorčí, pak žalovaný úřad právem vyslovil, že pensijnímu pojištění nepodléhá.

Péče o válečné poškozence. — Nemocenské pojištění.

(Sděluje dr. J. Tučný.)

Působnost referátu ministerstva sociální péče pro Podkarpatskou Rus v Užhorodě v záležitostech válečných poškozenců při provádění zákona č. 142/1920 a 39/1922 je tatáž, jako působnost zemských úřadů pro péči o válečné poškozence v Praze, Brně a Bratislavě. Přihláškou z 28. prosince 1923 domáhala se vdova po E. W., zemřelém 27. září 1918, důchodu vdovského. Referát min. soc. péče pro Podkarpatskou Rus v Užhorodě odmítl přihlášku jako opozděnou, ježto nebyla podána v jednoroční lhůtě podle § 28 zák. č. 142/1920 Sb. z. a n. ani ve lhůtě stanovené § 1 zák. č. 310/1921 Sb. z. a n. Tomuto rozhodnutí připojil referát min. soc. péče poučení, že není dalšího opravného prostředku. Proti tomuto rozhodnutí podala vdova R. W. stížnost k nejv. spr. soudu, který naříkané rozhodnutí zrušil, uváživ toto:

Podle sdělení ministerstva sociální péče funguje žalovaný úřad v záležitostech válečných poškozenců »samostatně« činností zemských úřadů pro péči o válečné poškozence, zřízených vládním nařízením č. 561/1919 Sb. z. a n. a jest při provádění zákona č. 142/1920 a 39/1922 působnost referátu ministerstva sociální péče v Užhorodě tatáž, jako zemských úřadů pro péči o válečné poškozence v Praze, Brně a Bratislavě.

Z toho se podává, že žalovaný úřad odmítaje přihlášku stěžovatelčinu o vdovský důchod, vydal rozhodnutí příslušející podle § 33 zák. č. 140/1920 zemským úřadům pro válečné poškozence, tudíž rozhodnutí v I. stolici.

Podle § 35. zákona ze dne 20. února 1920, č. 142, jenž pozdějšími zákony o požitcích válečných poškozenců (zák. z 12. srpna 1921, č. 310, z 25. ledna 1922, č. 39 a z 4. července 1923, č. 146 Sb. z. a n.), nedoznal v tomto směru změny jest do výměru zemského úřadu pro péči o válečné poškozence, jímž rozhodl o žádosti za důchod podle tohoto zákona, přípustna stížnost k ministerstvu sociální péče.

Není proto pořad instancí správních naříkaným rozhodnutím, jež žalovaný úřad vydal, vykonávaje funkci totožnou s funkcí, která jinak

přísluší zemským úřadům pro péči o válečné poškozence jako úřadům I. stolice, vyčerpán, a jest proto poučení k naříkanému rozhodnutí připojené a další opravný prostředek vylučující, nesprávné.

Strana, řídíc se tímto nesprávným poučením, podala proti rozhodnutí stížnost přímo k nejvyššímu správnímu soudu, jenž podle § 5. zákona o správním soudě rozhodnutí to, ježto jím věc v pořadí stolic správních nebyla konečně vyřízena, věcnému přezkoumání podrobiti nemůže; v důsledku toho musil soud připojení nesprávného právního poučení pokládati za podstatnou vadu řízení ve smyslu § 6/2 zákona o správním soudě, neboť odporuje zásadám dobrého řízení správního, když úřad nesprávným poučením uvádí stranu v omyl a tím zhoršuje její procesní postavení (srovnej nález tohoto soudu z 23. května 1921, čj. 990 Boh. sb. č. 851).

Slušelo proto naříkané rozhodnutí zrušiti podle cit. § 6/2 pro vadné řízení a bude na žalovaném úřadě, aby rozhodnutí své se správným poučením o opravných prostředcích straně znovu doručil, aby se mohla dovolati rozhodnutí kompetentního úřadu vyššího. (Nález nejv. správního soudu ze 17./9. 1925, č. 17.197/25.)

Výrok zemské odvolací komise pro válečné poškozence, jímž se straně upírá jisté procesní právo, je podle své povahy skutečně výrokem, jenž může býti obsahem rozhodnutí v technickém slova smyslu. Usnesením z 30. ledna 1924, čj. Cg 628/32-23 ev. č. 82.904 zemská odvolací komise pro válečné poškozence v P. odmítla odvolání B. N. do nálezu okresní sociálně lékařské komise v L. z 15. prosince 1919, č. In. II N 32/19 z těchto důvodů: Nařízením vlády Československé republiky č. 181/1922 Sb. z. a n., § 6 stanovena je lhůta odvolací a to 90 dnů ode dne doručení. Ve spise zjištěno, že výměr byl doručen 28. června 1920 a odvolání podáno 13. října 1920, tedy po prošlé lhůtě. I kdyby odvolání projednáváno bylo za působnosti nařízení vlády č. 224/1919 Sb. z. a n., musilo by býti odmítnuto, protože § 9. tohoto nařízení stanovena byla lhůta 28 dnů ode dne doručení výměru. Sítžnost, podanou do usnesení jmenované komise, neshledal Nejv. správní soud důvodnou a zamítl ji, uznav nepochybným, že odvolání došlo po uplynutí jak 28denní lhůty, stanovené nařízením čís. 224/1919 Sb. z. a n., tak lhůty 90denní, stanovené v § 35 zák. č. 39/1922 Sb. z. a n., resp. nařízením č. 363/1922 Sb. z. a n., nemohl se však přikloniti k názoru, hájenému zástupcem žalovaného úřadu při veřejném ústním líčení, že stížnost jest nepřípustná. Zástupce žalovaného úřadu odvolává se v této příčině na usnesení nejv. spr. soudu ze dne 24. října 1921, č. 10.737/21 a ze dne 4. června 1923, č. 7134 a jiných, jimiž opětně bylo vysloveno, že nálezy prohlídkové komise okresní a zemské komise odvolací pro válečné poškozence nejsou rozhodnutími ve smyslu § 2. zákona o správním soudě a tedy o sobě nejsou před tímto soudem naříkatelné. Tento právní názor odůvodněn byl v oněch usneseních tím, že nález sám má povahu pouhého znaleckého dobrého zdání, tedy skutkového zjištění, které pak jest podkladem, t. j. součástí skutkové podstaty výroku zemského úřadu pro péči o válečné poškozence, jenž teprve má povahu skutečného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud, aniž se jakkoli uchyluje od právního názoru právě zmíněného, shledal, že v daném případě na výrok zemské odvolací komise pro válečné poškozence, jenž stížností jest brán v odpor, přece jen nutno pohlížeti s jiného hlediska. Výrok ten není nálezem věcného obsahu o pracovní způsobilosti stěžo-